

Sygn. akt III U 572/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2022r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatowska
Protokolant:	Karolina Dubnicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 stycznia 2022r. w Suwałkach

sprawy **E. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury pomostowej

w związku z odwołaniem E. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 7 września 2021 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje E. C. prawo do emerytury pomostowej od 23 lipca 2021 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z 7.09.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił E. C. prawa do emerytury pomostowej. Wskazując na przepisy ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924), ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.) i inne podniósł, iż wnioskodawca nie udowodnił wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w wymiarze 15 lat.

W odwołaniu od tej decyzji E. C. domagał się jej zmiany i ustalenia, że przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej po uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych spornych okresów pracy. Wniósł o przesłuchanie na tę okoliczność wskazanych świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje :

E. C. (ur. (...)) w dniu 23.07.2021 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę pomostową. Do wniosku dołączył świadectwo pracy sporządzone 31.07.2000 r., wskazujące, że od 19.11.1984 r. do 31.07.2000 r. był zatrudniony w (...)w O. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy pogotowia ratunkowego. W pkt. 8 tego świadectwa potwierdzono

też, że w okresie tym wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze etatu, jako kierowca pogotowia ratunkowego wg wykazu A Dział VIII poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. W świadectwie pracy wskazano okresy nieskładkowe przypadające w okresie zatrudnienia.

Ponadto wnioskodawca dołączył świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych sporządzone 2.10.2018 r. i opatrzone pieczęcią nagłówkową Wojewódzkiej (...) ZOZ w S. i imienną Dyrektora tej placówki, zaświadczaające, że E. C. był zatrudniony w tym zakładzie od 19.11.1984 r. do 29.02.2000 r. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace jako kierowca samochodu uprzywilejowanego w ruchu wymienione w wykazie A Dział VIII poz. 2 pkt 1 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.07.1983 r. (świadectwa pracy k. 4 i 5 akt rentowych).

Kolejne świadectwo pracy dokumentuje zatrudnienie E. C. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w E. na podstawie umowy o pracę w okresie od 1.08.2000 r. do 31.12.2000 r. na stanowisku kierowcy karetki, ze wskazaniem w pkt. 8, że w okresie tym wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jako kierowca pogotowia ratunkowego. O tym okresie pracy w szczególnych warunkach zaświadcza też świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach opatrzone datą 27.12.2000 r. i pieczęcią imienną likwidatora SP ZOZ E. w likwidacji, potwierdzające, że w okresie tym wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze etatu, jako kierowca pogotowia ratunkowego wymienione w wykazie A Dział VIII poz. 2 pkt 1 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.07.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu zdrowia (świadectwa pracy k. 6 i 7 akt rentowych).

Wskazanych w świadectwach okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, organ rentowy nie zaliczył do prac wykonywanych w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze z uwagi na braki formalne tych dokumentów.

Sąd pozyskał akta osobowe odwołującego z jego okresu zatrudnienia jako kierowcy pogotowia ratunkowego (koperta k. 19 akt). Był on zatrudniony początkowo jako kierowca (...)w S. – Rejon w E., a następnie w wyniku przekształceń pracodawcy w (...) w O. Rejon E. (od 1.03.2000 r.) również na stanowisku kierowcy pogotowia ratunkowego. Z dniem 1.08.2000 r. Rejonowa (...) w E. została przejęta przez (...)Zakład Opieki Zdrowotnej w E.. Nie zmieniło się jednak stanowisko pracy E. C., ani rodzaj wykonywanych przez niego czynności.

Akta osobowe są kompletne, znajdują się w nich umowy o pracę, zakresy czynności, zlecenia wykonywania dodatkowej pracy – noszowego, angaże dokumentujące wysokość wynagrodzenia i inne. Dokumenty w aktach osobowych nie wskazują na przerwy w zatrudnieniu, poza miesięcznym urlopem bezpłatnym od 1.04.1989 r. do 30.04.1989 r., ani na zmianę stanowiska pracy.

W sprawie przesłuchani zostali też świadkowie, pracujący z odwołującym kierowca – zmiennik J. B. oraz kierownik placówki w E. K. J. (zeznania k. 31-32). Z zeznań przesłuchanych świadków i wyjaśnień odwołującego wynika, że cały czas pracował on w tym samym miejscu, były tylko przekształcenia własnościowe pracodawcy. Podjął pracę kierowcy karetki reanimacyjnej, pogotowia ratunkowego i pracował na tym samym stanowisku do 2000 roku. Karetka reanimacyjna zajmowała się tym, co dzisiaj ratownicy medyczni, z większym wyposażeniem, służyła do ratowania życia, wyjeżdżała do wypadków. Zwykła karetka pogotowia była też pojazdem uprzywilejowanym, wszystkie karetki mogły jeździć na sygnałach. Praca kierowcy karetki reanimacyjnej to jazda jako kierowca i udział w ratowaniu, tak jak cały zespół. Odwołujący odbył szkolenia z pierwszej pomocy. W 1984 roku świadek K. J. przyjmował E. C. do pracy, był jego przełożonym i w swych zeznaniach potwierdził, że E. C. pracował od pierwszego dnia pracy jako kierowca karetki pogotowia ratunkowego "erki", do końca na tym stanowisku. Samochody się zmieniały, ale stanowisko pracy nie ulegało zmianie. Nie było przerw w pracy, do jednego samochodu było przydzielonych dwóch kierowców, a jak była awaria, zapewniano ciągłość pracy - kierowcy przesiadali się na inny samochód.

Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, w ocenie Sądu, należy zaliczyć okresy udokumentowane świadectwami pracy w warunkach szczególnych, to jest okres zatrudnienia w Wojewódzkiej (...) w S. od 19.11.1984

r. do 29.02.2000 r. oraz w SP ZOZ E. w likwidacji w okresie od 1.08.2000 r. do 31.12.2000 r., jako prace kierowcy pojazdu uprzywilejowanego wymienione w załączniku nr 2. Wykaz prac o szczególnym charakterze do ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924) poz. 9 prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych. Brak wprawdzie w ocenie Sądu podstaw do pominięcia okresu od 1.03.2000 r. do 31.07.2000 r., ale nie jest to istotne i nie wymaga dowodzenia, gdyż łączny okres pracy w szczególnym charakterze, po wyłączeniu okresów nieskładkowych i urlopu bezpłatnego wynosi ponad wymagane 15 lat (15 lat 7 miesięcy i 12 dni).

Ponadto z karty przebiegu zatrudnienia wynika, że wnioskodawca legitymuje się stażem zatrudnienia wynoszącym 28 lat 2 miesiące i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd zważył, co następuje :

Ustawa z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924) zastąpiła nowymi regulacjami, określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określające zasady przyznawania emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionej rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31.12.1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1.01.1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31.12.1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 01.01.1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31.12.2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z unormowania tego wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1.01.2009 r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4, gdyż muszą one być spełnione łącznie.

Na podstawie art. 49 ustawy pomostowej prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z powyższego wynika, że warunkiem nabycia emerytury pomostowej w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się określonym stażem w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. po 31 grudnia 2008 r. Natomiast jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i z tego względu posiada jedynie staż pracy w warunkach szczególnych według poprzednio obowiązujących przepisów, to może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 tej ustawy).

W tym miejscu należy przytoczyć jeden z licznych wyroków Sądu Najwyższego w tej kwestii np. z 13.03.2012 r. sygn. II UK 164/11 (LEX 1289168), w którym wskazał, iż warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1.01.2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. również wyrok Sądu Najwyższego z 4.09.2012 r. sygn. I UK 164/12, LEX 1284720 i z 4.12.2013 r. II UK 159/13, LEX 1405231 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2.04.2014 r. sygn. III AUa 2302/13, LEX 1506769).

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1, a w szczególnym charakterze załącznik nr 2 do ustawy.

W niniejszym postępowaniu odwołujący wykazał, iż przed 31.12.2008 r. pracował w szczególnym charakterze kierowcy pojazdu uprzywilejowanego. Prace te wymienione są w załączniku nr 2 – wykaz prac o szczególnym charakterze - pkt 9- do ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924). Łącznie okres ten wynosi ponad wymagane 15 lat. Pozostałe warunki do nabycia emerytury pomostowej również zostały spełnione.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.